

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
و خدمات بهداشتی درمان کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی
پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان:

بررسی تأثیر عضویت اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در شبکه‌های
اجتماعی علمی بر شاخص‌های علم‌سنجی آن‌ها

توسط:

زهرا بردبار زارعی

استاد راهنما:

دکتر فاطمه معتمدی

استاد مشاور:

دکتر عزیزاله دهقان

سال تحصیلی: (بهمن ۹۸)

چکیده:

مقدمه و اهداف: با توجه به تحولات اخیر در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات، روش ها و کانال های ارتباطی انسان ها اشکال و ابعاد تازه تری به خود گرفته است که از آن جمله می توان به قابلیت های وب ۲ و شبکه های اجتماعی علمی اشاره نمود. عضویت در شبکه های اجتماعی علمی به افزایش تبادل اطلاعات تخصصی و بهره گیری از دانش جمعی و در نتیجه ارتقای علم منتهی می شود. سنجه های موجود در شبکه های اجتماعی میزان اثرگذاری افراد را بر اساس تعداد مدارک به اشتراک گذاشته شده، تعداد دفعاتی که این مدارک مشاهده، نشانه گذاری، بارگذاری، پسند، کلیک، اشتراک، یا استناد شده، تعداد نظرانی که به اشتراک گذاشته شده و یا تعداد افرادی که فعالیت های یک پژوهشگر را پیگیری می کنند، دریافت کرده و می سنجد. مطالعه حاضر با هدف سنجش تأثیر عضویت اعضاء هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در شبکه های اجتماعی علمی بر شاخص های علم سنجی آن ها انجام گردید.

روش ها: تحقیق از نوع مقطعی با رویکرد توصیفی- تحلیلی بود. جامعه مورد مطالعه شامل پروفایل تمامی اعضاء هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان در پایگاه اسکوپوس در بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۶ بوده است. در ابتدا با کمک از سامانه علم سنجی دانشگاه های علم پزشکی کشور نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، جنسیت و رشته تخصصی افراد استخراج گردید. اطلاعات در خصوص تولیدات علمی و استنادها از پایگاه اسکوپوس جمع آوری شد. سپس نام نویسندگان به همراه مشخصات سازمانی هر فرد در شبکه های ریسرچ گیت و مندلی مورد بررسی قرار گرفت و مؤلفه هایی مانند تعداد مدارک، امتیاز آرچی، خوانده شدن، مقالات تمام متن، دنبال کنندگان و تعداد استنادها استخراج و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ مورد تحلیل قرار گرفت. با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون در سطح ۰/۰۵ معناداری یا عدم معناداری متغیرها مشخص گردید.

یافته ها: نتایج نشان داد تولید مقالات در سال های مورد بررسی در پایگاه اسکوپوس روند رو به رشدی داشته است. جامعه مورد مطالعه ۴۶۱ نفر گزارش شد که از این تعداد ۲۵۶ مرد و ۲۰۵ زن بودند. یافته ها نشان داد که ۵۰/۸ درصد از افراد در شبکه ریسرچ گیت و ۷۹/۴ درصد در شبکه مندلی عضو بودند. بین جنسیت و عضویت در این شبکه ها ارتباط معناداری مشاهده نشد. فراوانی تولید علم در پژوهشگران عضو بیشتر از پژوهشگران غیر عضو بود. دیگر نتایج نشان داد بین دریافت استناد در پایگاه اسکوپوس با عضویت در شبکه های علمی ارتباط معناداری وجود داشت. یافته ها همبستگی مثبت و قوی را بین شاخص اچ با امتیاز آرچی و تعداد دنبال کنندگان در شبکه ریسرچ گیت نشان دادند. همچنین بین دریافت استنادات با دسترسی به مقالات تمام متن ارتباط

معناداری وجود داشت. نتایج نشان داد بین استناد در پایگاه اسکوپوس با میزان خوانده شدن در شبکه های ریسرچ گیت و مندلی به ترتیب با ضریب همبستگی ۰/۴۷۶ و ۰/۵۹۶ ارتباط معناداری مشاهده شد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد خود-آرشیوی مقالات در شبکه های اجتماعی علمی می تواند میزان مشاهده پذیری و خوانده شدن مقالات را افزایش دهد که این امر موجب بالا رفتن استنادات خواهد شد. از سوی دیگر با توجه به ارتباط معنادار شاخص اچ و امتیاز آر جی می توان از این امتیاز به عنوان شاخص مکمل در کنار شاخص های سنتی جهت ارزیابی فعالیت های علمی پژوهشگران استفاده کرد.

کلمات کلیدی: شبکه های اجتماعی علمی، شاخص های علم سنجی، اسکوپوس، ریسرچ گیت، مندلی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان